PRAVILNIK O RADNIM MESTIMA, ODNOSNO POSLOVIMA NA KOJIMA SE STAŽ OSIGURANJA RAČUNA SA UVEĆANIM TRAJANJEM

("Službeni glasnik RS", broj 105/03, 126/04, 93/05, 3/07, 8/07, 56/07, 23/08, 49/10, 48/11, 50/12, 22/13, 84/19, 46/21 i 25/26)

OSNOV DONOŠENJA: član 55. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srbije", broj 34/2003),

DONOSILAC: Ministar za socijalna pitanja

OVA VERZIJA PRAVILNIKA U PRIMENI JE OD 26. 03. 2026.

Član 1.

Ovim pravilnikom utvrđuju se:

1. radna mesta, odnosno poslovi (u daljem tekstu: radna mesta), na kojima je rad naročito težak, opasan i štetan za zdravlje i pored toga što su primenjene sve opšte i posebne zaštitne mere utvrđene propisima (član 53. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (u daljem tekstu: Zakon));
2. radna mesta, na kojima je obavljanje profesionalne delatnosti ograničeno navršenjem određenih godina života ili na kojima zbog prirode i težine posla fiziološke funkcije opadaju u toj meri da onemogućavaju njeno dalje uspešno obavljanje (član 53. stav 2. Zakona);
3. stepeni uvećanja staža osiguranja koji se, u zavisnosti od težine, opasnosti i štetnosti rada, odnosno od prirode posla, za svakih 12 meseci efektivno provedenih na radnom mestu mogu računati kao 14, 15, 16 ili 18 meseci staža osiguranja (član 52. stav 2. Zakona);
4. postupak i način za utvrđivanje radnih mesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem;
5. postupak revizije utvrđenih radnih mesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajnjem;
6. postupak utvrđivanja radnih mesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem kod poslodavca, i
7. metodologija za izradu stručne dokumentacije za utvrđivanje i reviziju radnih mesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem (u daljem tekstu: Metodologija), koja je sastavni deo ovog pravilnika.

DEO PRVI

Radna mesta

Član 2.

Radna mesta iz člana 1. tač. 1) i 2) ovog pravilnika, sa stepenima uvećanja staža osiguranja iz člana 1. tačka 3) ovog pravilnika jesu:

Radna mesta iz člana 1. tač. 1) i 2) ovog pravilnika, sa stepenima uvećanja staža osiguranja iz člana 1. tačka 3) ovog pravilnika jesu:

1. RUDNICI

1.1. Jamska eksploatacija

1.1.1. Rudnici uglja

1) Radna mesta: kopač – vođa radilišta; kopač; pomoćnik kopača; jamski palilac mina; jamski vozač; rukovalac kombajnom; jamski zidar; jamski tesar; brigadir širokog čela; bušač; pomoćnik bušača; fizički radnik na dubinskom bušenju.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 18 meseci.

2) Radna mesta: rukovalac rudarskim mašinama i uređajima; rukovalac žičarom i vitlovima u jami; jamski plotner; jamski graničar; rukovalac na presipima; vozač aku lokomotive; pratilac voza; radnik na održavanju jamskog koloseka; higijeničar u jami; bravar, električar i mazač jamskih mašina; predradnik transporta; nadzornik smene; revirni nadzornik.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

3) Radna mesta: pumpar; signalista u jami; pregledač okna; magacioner jamskog alata; magacioner eksploziva; punilac aku baterija; poslovođa (jame, jamskog transporta, provetravanja, odvodnjavanja, mašinskog i elektro održavanja u jami); rudarski inženjer i tehničar na poslovima neposredne proizvodnje; starešina, vođa i član ekipe čete za spasavanje.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

4) Radna mesta: normirac; figurant; snimatelj-merač jame; inženjer i tehničar na poslovima neposredne proizvodnje (geološki, geodetski, zaštite na radu, mašinski i elektro).

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

1.1.2. Rudnici obojenih metala i nemetala

1) Radna mesta: predradnik; rudar; pomoćnik rudara; rudar palilac mina (na bušenju minskih rupa, miniranju, podgrađivanju, rukovanju rudarsko-građevinskom mehanizacijom, ručnom i mehanizovanom utovaru i pomoćnim poslovima u jami); bušač i pomoćnik bušača na dubinskom bušenju u jami; šutar, zidar i tesar na podgrađivanju otkopa, sipki okana i ostalih prostorija i njihovi pomoćnici; drobiličar na primarnom drobljenju rude u jami i njegov pomoćnik.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 18 meseci.

2) Radna mesta: radnik na transportu rude i zasipa u jami; palilac mina i rudar na oprobavanju rude u pripremi i istražnim radovima; higijeničar u jami; radnik na održavanju rudarskih mašina u jami (bravar, električar, mehaničar, varilac i mazač); nadzornik otkopavanja rude i transporta i njegov zamenik.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

3) Radna mesta: pumpar; signalista; radnik na izvoznom postrojenju; punilac aku baterija; rukovalac (magacinom eksploziva, kompresorskim stanicama i vodnim vratima) i njegov pomoćnik; radnik na održavanju kompresora, pumpi, izvoznih mašina, cevovoda i armatura (bravar, električar, mehaničar, varilac i mazač); poslovođa jame i transporta; nadzornik i njegov zamenik; predradnik investicionih radova, izvoza, rudarskih mašina, održavanja rudarske opreme i jamskih prostorija; rudarski inženjer i tehničar u neposrednoj proizvodnji.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

4) Radna mesta: poslovođa; nadzornik i predradnik na održavanju pumpi, kompresora, cevovoda i armatura; inženjer i tehničar u neposrednoj proizvodnji (geološki, geodetski, zaštite na radu, mašinski, elektro i građevinski).

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

1.1.3. Ostali rudnici

Radna mesta: radnici na podzemnim poslovima u vezi sa proizvodnjom (snimatelj i merač jama, upravnik, inženjer, tehničar, referent, poslovođa, radnik na zanatskim radovima, pomoćni radnik na snimanju i merenju jama, na zanatskim radovima i na glavnim izvoznim podzemnim putevima).

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

1.2. Površinska eksploatacija

1.2.1. Rudnici bakra

1) Radna mesta: rukovalac bagerom; pomoćnik rukovaoca bagerom; poslužilac bagera; rukovalac drobilicom i transportnim trakama na primarnom, sekundarnom i tercijernom drobljenju i njegov pomoćnik; vozač teškog vozila preko 60 tona nosivosti; kopač – bušač i njegov pomoćnik; kopač – palilac mina; kopač okucač; radnik na točenju i sejanju rude u sistemu za drobljenje; mlinar, floter i radnik na pripremi reagenasa u flotaciji bakra.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: rukovalac buldožerom, utovarivačem i turno-traktorom na utovaru i prevozu rude i koncentrata bakra; radnik u flotaciji bakra na poslovima poslužioca klasifikatora i hidrociklona; pumpar; poslužilac transportnih traka; poslužilac filtera u filtraži bakra, magnetita i pirita; radnik na jalovištu i tehnološkoj kontroli procesa; rukovalac kranom; dizač šipki i kugli.

3) Radna mesta: predradnik i mašinbravar na održavanju drobilica i traka, teških vozila i

ostale rudarske opreme; mehaničar održavanja ostale rudarske opreme; zavarivač i vulkanizer održavanja drobilica i traka; automehaničar teških vozila.

4) Radna mesta: smenski poslovođa rudarske proizvodnje; poslovođa miniranja; poslovođa primarnog drobljenja; pultista; smenski nadzornik rudarske proizvodnje, održavanja kopa i miniranja na kopovima; smensko – nadzorno tehničko osoblje na istražnim radovima i flotaciji.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

1.2.2. Rudnici boksita

1) Radna mesta: palilac mina predradnik; vozač dampera; bagerista; bušač i njegov pomoćnik.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: radnik na utovarnoj rampi; varilac i predradnik autogenog i elektro varenja na kopu; mašinbravar, mazač, vulkanizer i fizički radnik na površinskom kopu i separaciji kamena; pomoćni radnik na separaciji; rukovalac rudarskim građevinskim mašinama na kopu.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

1.2.3. Rudnici lignita

1) Radna mesta: rukovalac bagerom i njegov pomoćnik; rukovalac damperom; rukovalac istovarnom, pretovarnom i samohodnom trakom; rukovalac pogonskom stanicom; rukovalac utovarno – pretovarnim mestom; rukovalac drobilicom na bageru; bravar, zavarivač i vulkanizer za bagere i tračne transportere; pomoćni radnik na pripremnim radovima, bagerima, tračnim transporterima i vulkanizaciji.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: rukovalac buldožerom i samohodnom dizalicom (cevopolagač).

3) Radna mesta: bravar i zavarivač preventivnog održavanja pomoćne mehanizacije na pripremnim radovima i radionicama.

4) Radna mesta: električar, farbar i mazač na kopu.

5) Radna mesta: u drobilani (rukovalac pogona, nadzornik, poslovođa, bravar i električar).

6) Radna mesta: nadzorno-tehničko osoblje na kopu (nadzornik, poslovođa, inženjer, šef smene, šef sistema, rudarski upravnik i njegov pomoćnik).

7) Radna mesta: pomoćni radnici na odvodnjavanju i kamenolomu.

8) Radna mesta: planir majstor; rukovalac pumpi, grabuljara i motorne testere; dispečer; vozač dizalice i terenskih vozila; geometar inženjerske geodezije na kopu; vođa smene, vatrogasac i vozač-vatrogasac.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

1.2.4. Prerada lignita

Separacija s deponijom

1) Radna mesta: predradnik i pomoćni radnik u drobilani.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: na utovaru i otvaranju vagona; rukovalac (traka, dodavača i buldožera); elektro i autogeni varilac.

3) Radna mesta: inženjer, poslovođa smene, rukovalac i pomoćni radnik u separaciji, dispečer.

4) Radna mesta: poslovođa mašinskog i elektro održavanja u separaciji; mašinbravar na održavanju žičare; bravar uređaja za drobljenje, klasiranje i pranje; električar na održavanju u separaciji i mazač.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

Sušara

1) Radna mesta: rukovalac klasiranja i transporta sušenog uglja (rukovalac sitom, dopremom sušenog uglja i trakama; praznilac bunkera).

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

2) Radna mesta: punilac i praznilac autoklava; rukovalac transporta sirovog uglja, ventila i otprašivanja; predradnik tehnološkog procesa; bravar i varilac na održavanju.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

3) Radna mesta: inženjer; starešina smene; rukovalac termokomandama; pomoćni radnik.

4) Radna mesta: poslovođa i predradnik mašinskog i elektro-održavanja; poslovođa održavanja elektronike i automatike; električar, elektroničar i automatičar na održavanju.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

Energetika i hemija

1) Radno mesto: ložač kotla.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

2) Radna mesta: rukovalac dodavačem suvog uglja; rukovalac mlinovima na koti „0”; rukovalac odšljakivanjem kotla.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

3) Radna mesta: rukovalac dodavačem sirovog uglja; radnik na trakama, na pumpi za naftu, ter i gas i na bunkeru; predradnik na bunkeru, dopremi i otpremi.

4) Radna mesta: inženjer, poslovođa i pomoćni radnik u toplani; rukovaoc HPV-a i izmenjivačke stanice; kotlovski zidar.

5) Radna mesta: poslovođa mašinskog i elektro održavanja; limar; farbar; bravar, električar, elektroničar, automatičar i automatičar precizne mehanike održavanja u toplani.

6) Radno mesto: vatrogasac.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

Proizvodnja i investiciono održavanje opreme u rudnicima lignita i preradi lignita

Radna mesta: zavarivač; farbar; električar na terenu; elektromonter; rukovalac peskir aparatom.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

1.2.5. Rudnici i prerada kvarca

Drobljenje rude

Radno mesto: drobiličar.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

Transport rude, rinfuze peska i kvarcnog praha

1) Radno mesto: radnik na maloj traci.

2) Radna mesta: buldožerista površinskog kopa; radnik na pakovanju i utovaru rinfuze; operator i njegovi pomoćnici na sušenju i oblaganju peska; rukovaoc utovarivačem, operator postrojenja kvarcnog praha i njihovi pomoćnici.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

Bela meljava

Radna mesta: mašinista i poslužioc bojare, sušare, separacije i kugličnog mlina.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

Crna meljava

Radna mesta: mašinista i poslužioc mlina (Rajmond, Guseo i Kolopleks).

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

1.2.6. Rudnici i industrija azbesta

Drobljenje rude

Radna mesta: radnik na rešetki.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

Održavanje i transport

Radna mesta: dežurni bravar i električar; radnik transporta u separaciji.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

Pakovanje gotovih proizvoda, sušara i sito

Radna mesta: na pakovanju gotovih proizvoda; ložač sušare; lupač sita.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

Prerada azbestnog vlakna u predivo

Radna mesta: pripremač azbestnog vlakna; poslužioc vlačare; čistač grebena; predioc azbestnog prediva; špuler azbestnog prediva.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

Priprema i izrada azbestnog platna i traka

Radna mesta: snovač azbestnog pletiva, špulera potke; tkač azbestnog platna i traka.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

Proizvodnja frikcionog materijala

1) Radna mesta: priprema impregnata; impregniranje na mašini; paker; priprema tkanih lamela; former tkanih lamela; na zašivanju; former praškastih lamela i segmenata; vulkanizer segmenata i lamela; izrada manloh traka; bušač segmenata, frikcionih i tkanih lamela.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: merač sirovina; na pripremi mase i izradi lepka; mešač na gnjetalici; na mlinu; izrada mase na mikseru; mešanje na dvovaljku; pomoćnik mešača na dvovaljku; ispiranje i pakovanje filter mase; na sečenju; obrađivanju segmenata, lamela, traka i konusa; šmirglanje na mašini; na savijanju traka i dorađivanju gotovih proizvoda.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

Priprema i izrada azbestnih zaptivača

Radna mesta: pripremač uložaka i premotavanja prediva na kalemove; pripremač impregnata; izrađivač pletenica.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

1.2.7. Ostali rudnici

Radna mesta: bušač minerskih rupa i njegov pomoćnik; palioc mina; vozač kamiona nosivosti preko 20 tona.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

1.2.8. Proizvodnja kreča i kamena

1) Radna mesta: kamenorezac; pekač kreča i njegov pomoćnik na pećima na ugalj.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: miner; radnik na dozatoru kamena u drobiličnom postrojenju i njegov pomoćnik; rukovalac postrojenja za mlevenje i hidratizaciju kreča; radnik na ispuštanju kreča i na rešetki; vozač na unutrašnjem transportu kreča; radnik na utovaru kreča i na istovaru uglja.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

1.2.9. Proizvodnja kamenog uglja

Radna mesta: vodeći inženjer na površinskom kopu; poslovođa površinskog kopa; nadzornik smene; poslovođa električnog održavanja bagera M 7200 i transportnih sistema; poslovođa mašinskog održavanja bagera M 7200 i transportnih sistema; rukovalac bagera M 7200; bravar-mazač bagera M 7200; električar na bageru M 7200 – uklopničar; rukovalac rudarsko-građevinskih mašina; bravar-mehaničar; rukovalac bušećih kola; pomoćni radnik na površinskom kopu; vozač motornih vozila; bravar transportnog sistema – mazač; električar transportnog sistema – lampar; varilac; rudar na bušenju.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

2. GEOLOŠKA I RUDARSKA ISTRAŽIVANjA

1. Radna mesta: bušač injektirac i torketirac.

Stepen uvećanja: 12 meseci kao 15 meseci.

1. Radna mesta: bušač istražnog bušenja.

Stepen uvećanja: 12 meseci kao 14 meseci.

3. CRNA METALURGIJA – ŽELEZARE

3.1. Aglomeracija

1. Radna mesta: rukovalac vagonoprevrtača i odlagača sirovina; drobiličar.
2. Radna mesta: dozerista; rukovalac oduzimača, transportera, odsumporavanja i otprašivanja; operator sinterovanja, kružnog hladnjaka, prosejavanja, gotovog proizvoda, primarnog mešača, peletizatora i ekshaustora.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

3.2. Visoke peći

1) Radna mesta: topioničar; rukovalac rashladnog sistema i energetike.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

2) Radna mesta: dizaličar na livnim pećima, granulaciji troske i pripremi lonaca.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

3) Radna mesta: rukovalac uređaja za punjenje bunkera, odlagača i oduzimača koksa; pripremač mase.

4) Radna mesta: livac gvožđa, žljebar, krečar i razlivanje troske; rukovalac pripreme i injektiranja ugljene prašine.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

3.3. Konvertorska čeličana

1) Radna mesta: livac na kontinuiranom livenju; topioničar na kontinuiranom livenju; operator miksera; dizaličar na kontinuiranom livenju; pomoćni radnik – skidač troske; vatrostalni zidar.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: rukovalac transportera i rotacione peći; troskar za zamenu čaša; autogeni rezač.

3) Radna mesta: livac u pogonu obrade slabova; operator 4 PU; obrađivač slabova; dizaličar u pogonu obrade slabova.

4) Radna mesta: rukovalac prevlačnika – pomoćni radnik; lončar; operator i rukovalac mobilnom opremom; operator za pripremu livnih lonaca i VOM; operator odsumporavanja; dizaličar; termovizijska snimanja.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

3.4. Organizacija proizvodnje i održavanje tehnološke opreme

1) Radna mesta: smenski poslovođa i inspektor održavanja na aglomeraciji, kod visokih peći i u konvertorskoj čeličani.
2) Radna mesta: bravar, mašinbravar, bravarmonter, električar, zavarivač, vulkanizer i farbar – peskirer na preventivnom, tekućem i smenskom održavanju, osim u radionicama.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

3.5. Topla valjaonica

Radna mesta: poslovi u pećima tople valjaonice; vezivač koturova.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

Radna mesta: autogeni rezač; energetičar.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

3.6. Pocinkovaonice

Radna mesta: na pocinkovanju i luženju žice, cevi i lima.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

3.7. Energetika

Radna mesta: tehničar; dispečer na rezervoaru za visokopećni gas; inspektor mašinske i elektro opreme u pogonu energetike.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

3.8. Vatrogasna jedinica

Radno mesto: vatrogasac u vatrogasnoj jedinici u železari.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

4. OBOJENA METALURGIJA

4.1. Aglomeracija

Radno mesto: na aglomeraciji.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

4.2. Drobljenje rude

1) Radna mesta: drobioničar, točioc rude, radnik na sejanju rude i posluga transportnih traka u drobionicama, na sekundarnom i tercijernom drobljenju ruda obojenih metala i kvarca.

Stepen uvećanja 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: na primarnom drobljenju ruda obojenih metala kod otvorenih drobilica.

3) Radna mesta: na održavanju mašina i uređaja i nadzorno-tehničko osoblje u drobionicama, na sekundarnom i tercijalnom drobljenju ruda obojenih metala i kvarca.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

4.3. Flotacija olova i cinka

1) Radna mesta: mlinar; floter; poslužioc klasifikatora; poslužioc hidrociklona; pumpar;

poslužioc transportnih traka; poslužioc filtera u filtraži pirita; doziranje šipki i kugli u mlinove.

2) Radna mesta: bravar, električar i varioc na održavanju.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

4.4. Proizvodnja bakra

1) Radna mesta: predradnik i radnik kod NjJ peći, plamenih peći i konvertora (šaržiranje, šaržiranje kranom, ispust šljake i bakrenca).

2) Radna mesta: na dopremi šarže, šaržiranju reaktora, ispustu i transportu prženca u pržionici.

3) Radna mesta: na preradi anodnog mulja pri dobijanju plemenitih metala (topljenje, rafinacija, odbakrivanje i deselenizacija).

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

4) Radna mesta: na otprašivanju kotla kod plamenih peći; točenju rude sa miniranjem; šaržiranju čvrstih i tečnih goriva kod plamenih peći; čišćenju šljake WJ peći, plamenih peći i konvertora.

5) Radna mesta: smenski majstor i njegov pomoćnik u pržionici koncentrata, na NjJ i plamenim pećima; pomoćnik smenskog majstora konventora.

6) Radna mesta: u livnici anodnog bakra; topioničar, rafiner i livac kod peći za topljenje i livenje bakra i bakarnih legura.

7) Radna mesta: rukovalac, pomoćnik i radnik u pržionici pirita na prženju, šaržiranju reaktora, transportu prašine i pirita, vlaženju i otpremi izgoretine.

8) Radna mesta: elektrolizer (predradnik i radnik) u elektrolitičkoj rafinaciji na pripremi mulja i pregledu kaca.

9) Radna mesta: na proizvodnji i preradi platine i paladijuma.

10) Radna mesta: bravar, varilac i vatrostalni zidar (predradnik i radnik) na mašinskom i vatrostalnom održavanju reaktora, sistema za otprašivanje i transport gasova i prašine, NjJ i plamenih peći, kontroli i loženju plamenih peći i agregata za preradu anodnog mulja; predradnik i varilac olova u fabrici sumporne kiseline i elektrolizi bakra; vozač dizalice u elektrolizi bakra.

11) Radna mesta: bravar, varilac i električar (predradnik i radnik) na mašinskom i elektro održavanju kranova koji služe za šaržiranje konvertora i plamenih peći.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

12) Radna mesta: na horizontalnoj i vertikalnoj presi; bravar na održavanju presa, žarnih i kiselinskih uređaja.

13) Radna mesta: na otprašivanju konvertora i filtera plamenih peći, ubacivanju kvarca, utovaru šljake na konvertore i NjJ peći, rukovanju reaktorom, rukovanju i opsluživanju utovarnih mašina (reklajmer u bedingu i skladištu, viper, transportne trake i sipke), čišćenju i transportu šljake (transportni i pomoćni radnik u topionici bakra), rukovanju i održavanju sistema za tehnološki vazduh topioničkih agregata (reaktora, WJ i plamenih peći i konvertora) i rukovanju parnim agregatima i napojnim pumpama u topionici i pržionici pirita.

14) Radna mesta: smenski majstor na pripremi sirovina u pržionici pirita, konvertorima i anodnim pećima; poslovođa; tehnolog i inženjer u smeni u topionici.

15) Radna mesta: predradnik i radnik na sušenju i mlevenju materijala za topljenje obojenih metala, šaržiranju peći za plameno i indukciono topljenje u livnici bakra i bakaranih legura i u fabrici bakarne žice; radnik na letećoj (horizontalnoj) testeri u livnici bakra.

16) Radna mesta: predradnik i radnik na ekspediciji, transportu, pakovanju i skladištenju bakra i sulfata u elektrolizi bakra, pripremi i proizvodnji elektroda i elektrolita, elektrolizera bakra u prahu, kristalizera na proizvodnji bakar-sulfata; rafiner soli metala.

17) Radno mesto: smenski majstor u elektrolizi na proizvodnji bakra, bakra u prahu, sulfata i soli metala i preradi anodnog mulja.

18) Radna mesta: bravar, varioc, električar, limar-oblagač cevi i mazač (predradnik i radnik) na mašinskom i elektro održavanju u pripremi sirovina, reaktora i uređaja reaktora, WJ i plamenih peći i kotlova plamenih peći u konvertorskoj hali topionice bakra, livnice anodnog bakra, livnice bakarnih legura i pržionice pirita, osim u radionicama.

19) Radna mesta: predradnik i radnik (bravar, električar, varilac i PVC varilac) na: elektromašinskom održavanju, održavanju kiselinskih pumpi i grejanju, održavanju transportnih mašina i uređaja, regeneraciji soli, soli metala i bakra u prahu i elektro održavanju na preradi anodnog mulja; zidar i stolar na kiselootpornom održavanju u elektrolizi bakra.

20) Radna mesta: na ručnom brušenju i poliranju sitnih komada od obojenih metala nepravilnog oblika.

21) Radna mesta: na proizvodnji i rafinaciji tečnog zlata i listera.

22) Radna mesta: I i II presač na horizontalnoj i vertikalnoj presi; predradnik i radnik koji opslužuju pilger, valjač i namotač na B-5/f u valjaonici i presaonici obojenih metala.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

4.5. Proizvodnja olova

Pržionica olovnih koncentrata

1) Radna mesta: brigadir i radnik na mešalici „M" i „L" grupe, tanjirastim dodavačima, pripremi šarže, plameniku, hladnjaku, bunkeru i trakama P-20.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

2) Radno mesto: radnik na traci M-24, „Kramer" utovarivaču, čišćenju traka, drobilici i komandi aglomeracije.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

Proizvodnja sirovog olova

1) Radna mesta: brigadir i radnik na šahtnim pećima (majstor, topioc, šaržer) i livenju sirovog olova na šahtnim pećima.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

2) Radna mesta: na livenju olovnih blokova; na miniranju šahtnih peći; na duvaljkama.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

3) Radna mesta: brigadir na žičari; radnik na transporteru granulisane šljake i trakama 61-62.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

Filtracija procesno-tehnoloških ventilacionih gasova

1) Radna mesta: postavljač vreća na mehaničkim filterima; poslužioc elektro filtera; na otklanjanju prašine iz mehaničkih filtera.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

2) Radna mesta: brigadir na mehaničkim filterima; na kontroli temperature i punjenja ćelija; na filterskim trakama M-41, M-42 i M- 43.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

Rafinacija olova

1) Radna mesta: rafiner; na preradi olova; dizaličar transporta; rafinerac u odeljenju anodnog smera; šaržer i rafinerac u odeljenju plamenih i obrtnih peći.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

2) Radna mesta: prerađivač zlatnog mulja i elektrolizer u proizvodnji elektrolitnog srebra.

3) Radna mesta: na otpremanju bizmuta i srebra (odeljenje trezora); brigadir održavanja alata i manipulant za međuprodukte i reagense na spoljnim radovima i filtraciji.

4) Radno mesto: plinar na gasgeneratorima.

5) Radna mesta: istovarivač uglja na gasgeneratorima; čistač tera.

6) Radna mesta: na osnivanju šahtnih peći osim u radionici; na mehaničkim filterima i elektrofilterima; brigadir, bravar, elektrozavarivač, gasni zavarivač, kovač, podmazivač, zavarivač-olovar, šamoter i električar na održavanju plamenih i obrnutih peći, drobilica, vibrododavača i kranova.

7) Radna mesta: bravar, brigadir, elektro zavarivač, gasni zavarivač i električar na održavanju vagona, čeličnih transportera vodene pare, gumenih transportera i motornog razvoda, osim u radionici; prugar za održavanje koloseka; mehaničar pogona.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

8) Radna mesta: vozač (utovarne lopate fapa 18 VK, kamiona i dizel lokomotive), manevrista i transportni radnik na unutrašnjem transportu.

9) Radna mesta: inženjer proizvodnje u smeni; glavni poslovođa i njegov zamenik; smenski poslovođa i njegov zamenik; smenski tehničar u pržionici olovnih koncentrata, proizvodnji sirovog olova, filtraciji ventilacionih gasova, rafinaciji olova i transportu i održavanju; upravnik šahtnih peći; upravnik rafinacije.

10) Radna mesta: poslovođa na mašinskom i elektro održavanju u topionici i rafineriji olova i njegov zamenik.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

4.6. Proizvodnja minijuma

Radna mesta: u proizvodnji minijuma

Stepen uvećanja: 12 meseci kao 14 meseci.

4.7. Proizvodnja cinka i kadmijuma

1) Radna mesta: na obradi šljake; rukovalac elektrolize; proizvodni radnik u pogonu topionice i kadmijuma.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

2) Radna mesta: rukovalac peći i prečišćavanja; proizvodni radnik u pogonu pržionice, skidanja cinka, elektrolize, livenja cinka i cink anoda; pomoćni poslovi na livenju cinka; rukovalac proizvodnje legura; pomoćni poslovi rukovaoca proizvodnje legura u pogonu topionice; rukovalac klasifikacijom i separacijom u pogonu cink praha; livac u pogonu livenja pod pritiskom; livac; pomoćni radnik na indukcionoj peći u pogonu livnice obojenih metala; proizvodni radnik u pogonu cink sulfata.

3) Radna mesta: brigadir olovara, olovar, brigadir zidara – šamotera, zidar šamoter, šamoter – izolater u pogonima proizvodnje cinka.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

4) Radna mesta: rukovalac energetskim postrojenjem; rukovalac mosnom dizalicom u pogonu pržionice; rukovalac prečišćavanja i njegov pomoćnik; rukovalac neutralnog luženja i jarosti taloženja; rukovalac vrućim kiselim lužnjem i vakuum filterom; proizvodni radnik u pogonu lužionice; smenski vozač u pogonu topionice.

5) Radna mesta: organizator i koordinator u pogonima proizvodnje i prerade cinka i kadmijuma; šef pogona i nadzornik smene u pogonu pržionice, topionice, kadmijuma, cink praha, livnice obojenih metala, elektrolize i cink sulfata; nadzornik smene u pogonu

lužionice.

6) Radna mesta: brigadir bravara, bravar, brigadir električara, brigadir reglera, regler, električar, brigadir tesara, tesar, brigadir zavarivača i zavarivač na održavanju u pogonima za proizvodnju i preradu cinka.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

4.8. Proizvodnja magnezijuma

1) Radna mesta: rudar, rudar-kopač i pomoćnik kopača na površinskom kopu; na preradi i redukciji u livnici; rukovalac krana.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: rukovalac buldožerom i drobiličnim postrojenjem, varilac i palilac mina na površinskom kopu;

3) Radna mesta: predradnik rotacionih peći, redukcije i livnice; pekač; radnik na sirovinama i otprašivanju; rukovaoc redukcionih peći i njegov pomoćnik; vatrostalni zidar; tehnolog i poslovođa u redukciji, livnici i kalcinaciji.

4) Radna mesta: varilac, bravar, električar i njihovi predradnici na tekućem i preventivnom održavanju drobiličnog postrojenja, kranova, rotacione, redukcione i livničke peći, osim u radionici.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

5. LIVNICE

1) Radna mesta: u čistionici odlivaka na visećim brusilicama; u kabini na peskarenju odlivaka; na pripremi i preradi peska; na livenju u kalupe i kokile pod pritiskom, centrifugalno i gravitaciono.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: kontinuiranog ručnog i mašinskog kalupovanja (osim rada na pripremi i sl.); topilac na kupolnim pećima u kontinuiranom procesu livenja; radnik u čistionici odlivaka ručnim i stabilnim brusilicama; na peskarenju odlivaka; na istresanju odlivaka iz kalupa ručno i na vibracionoj rešetki; na izbijanju jezgra ručnim pneumatskim alatom; na izradi peščanih jezgara, hranjenju, šaržiranju i održavanju peći za topljenje sivog liva, čelika i obojenih metala; na pripremi lonaca za livenje; rukovanja teretom isključivo u halama livnice; na održavanju čistionice, livničkih postrojenja, topioničkih i drugih agregata u halama livnice osim u radionicama; poslovođa na neposrednom radu u livnici.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

6. KOVAČNICE

1) Radna mesta: kovač i pomoćnik kovača na slobodnom kovanju otkovaka.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: kovač i pomoćnik kovača na kovanju otkovaka čekićima težine bata od 1500N i naviše, grejanju materijala, uklanjanju okrzotine, kovanju otkovaka i kalibrisanju otkovaka na presama.

3) Radna mesta: kranista i pomoćnik kraniste na mosnoj dizalici.

4) Radna mesta: kalioničar i pomoćnik kalioničara u termičkoj obradi otkovaka.

5) Radno mesto: brusač na čišćenju otkovaka i otpresaka.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

7. PROIZVODNjA VATROSTALNOG MATERIJALA

Radna mesta: former na pneumatskim čekićima u proizvodnji specijalnih opeka; praznilac peći; rukovalac autoklava; rukovalac postrojenja za natapanje i na održavanju otprašnih uređaja.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

8. VATROSTALNO ZIDANjE

Radna mesta: vatrostalni zidar i pomoćnik vatrostalnog zidara na vatrostalnom održavanju u vrućim pogonima u crnoj i obojenoj metalurgiji, livnicama, kovačnicama, prženju i topljenju rude nemetala u rotacionim pećima.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

9. PROIZVODNjA I PRERADA NAFTE I PROIZVODNjA TEČNOG NAFTNOG GASA

9.1. Proizvodnja nafte

Radna mesta: vođa smene na bušenju i remontu i njegov pomoćnik; klinaš i tornjaš na bušenju i remontu; motorista na bušenju, šef aparature, stariji inženjer operater, stariji operater, inženjer operater i operater manipulant – na karotažnim i perforacionim radovima; glavni operater i operater alata na žici, glavni operater i operater savitljivog tubinga, glavni operater i operater azotnog postrojenja i bravar operater – na specijalnim radovima .

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

9.2. Prerada nafte

Radna mesta na rafinerijskom postrojenju: vođa smene; spoljni operater; spoljni operater na pumpama; destilater; kompresorista i pomoćnik kompresoriste, osim na vazdušnim kompresorima.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

9.3. Proizvodnja tečnog naftnog gasa

Radna mesta: operater, radnik u tehnološkoj pripremi, radnik na održavanju procesne

opreme i smenovođa (vođa smene).

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

10. ŠUMARSTVO

1) Radno mesto: sekač.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radno mesto: vozač motornog vozila na izvlačenju i transportu drvnih sortimenata do mesta utovara.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

11. HEMIJSKA INDUSTRIJA

11.1. Proizvodnja veštačkih đubriva

Radna mesta: rukovalac dopreme sirovina, punjenja bunkera, mlina, opsluživanja traka, peći, sušare, uređaja za hlađenje, apsorpcije, ciklona, automatske vage, rešetki; rukovalac i pomoćnik rukovaoca sinteze, reaktora, granulatora; na utovaru vreća; bravar na održavanju procesne opreme (osim u radionici).

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

11.2. Proizvodnja sumporne kiseline

1) radna mesta: rukovalac i pomoćnik rukovaoca kontakta, kontaktnog kotla, prališta gasa i razblaživanja kiseline.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) radna mesta: na pretakanju kiseline; bravar, zavarivač, plastičar, olovar i šamoter na održavanju procesne opreme.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

11.3. Proizvodnja fosforne kiseline

1) radna mesta: rukovalac i pomoćnik rukovaoca mlinova, sita, koncentracije, filtera; na dopremi fosfata.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci

2) radna mesta: rukovalac i pomoćnik rukovaoca reaktora; bravar i zavarivač na održavanju procesne opreme.

11.4. Proizvodnja azotne kiseline

Radna mesta: rukovalac i pomoćnik rukovaoca energetskog postrojenja.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

Brisan je pododeljak 11.5.

11.6. Proizvodnja magnezijum i cink sulfata–

Radna mesta: rukovalac i pomoćnik rukovaoca filter prese i kristalizatora, centrifuge, sušare, uvrećavanja i mlina u proizvodnji i bravar i zavarivač na održavanju tehnološke opreme.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

Brisan je pododeljak 11.7.

Brisan je pododeljak 11.8.

11.9. Proizvodnja flotacionih sredstava–

1) Radna mesta: proizvođač flotacionih sredstava, rukovalac mlina za sodu, pomoćni radnik u proizvodnji flotacionih sredstava i transportni radnik u proizvodnji flotacionih sredstava.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: bravar i zavarivač na održavanju tehnološke opreme.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

Brisan je pododeljak 11.10.

11.11. Proizvodnja tripolifosfata–

1) Radna mesta: rukovalac reaktora prečišćavanja i regeneracije, neutralizacije i koncentracije, filtracije i dekoloracije, atomizacije i kalcinacije; pomoćnik rukovaoca reaktora atomizacije i kalcinacije.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: rukovalac dopreme i otpreme; bravar i zavarivač na održavanju tehnološke opreme.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

11.12. Proizvodnja sredstava za zaštitu bilja–

Radna mesta: rukovalac i pomoćni radnik u proizvodnji aktivnih materija; rukovalac i pomoćnik rukovaoca postrojenja na formulaciji pesticida; pomoćni radnik u proizvodnji pesticida; rukovalac pakovanja i bravar na održavanju procesne opreme.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

11.13. Proizvodnja polukondenzacionih smola i lateksa

Proizvodnja polukondenzacionih smola–

Radna mesta: na pripremi sirovina za proizvodnju, u proizvodnji i na rukovanju fenolformaldehidnih smola (rukovalac i pomoćni radnik).

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

Proizvodnja lateksa–

Radna mesta: na pripremi rastvora; na polimerizaciji (rukovalac stripera); na finalizaciji (operator na transferu); na rukovanju sirovinama i gotovim proizvodima (rukovalac); pomoćni radnik u proizvodnji.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

Održavanje tehnološke opreme–

Radno mesto: bravar.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

11.14.Proizvodnja boja i lakova–

Radna mesta: hemijski radnik na sintezi smola, hemijski radnik na pripremi, dispergovanju, uribavanju, kompletiranju i nijansiranju.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

11.15. Proizvodnja površinskih aktivnih materija–

Radna mesta: Na pripremi SO2 i SO3.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

Brisan je pododeljak 11.16.

11.17. Proizvodnja petrohemijskih proizvoda–

1.1. Proizvodnja–

Radna mesta: rukovalac procesa i njegov pomoćnik; rukovalac komandne table; mašinista turbine, kompresora i parnih kotlova i njihovi pomoćnici; smenovođa.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

1.2. Skladištenje:–

Radna mesta: rukovalac skladišta; manipulant.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

1.3. Održavanje:–

Radno mesto: mašinbravar.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

1.4. Kontrola proizvoda:

Radna mesta: donosač uzoraka; tehničar u laboratoriji.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

1.5. Vatrogasna jedinica

Radna mesta: na poslovima pripadnika vatrogasne jedinice (vatrogasac).

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

12. NAMENSKA PROIZVODNjA EKSPLOZIVA I EKSPLOZIVNIH MATERIJA

12.1. Proizvodnja, prerada i dorada eksploziva, eksplozivnih i pirotehničkih smeša

1) Radna mesta: na sintezi, nitraciji, stabilizaciji, predkristalizaciji, flegmatizaciji, filtraciji, granulaciji, sušenju, mlevenju, sejanju i pravljenju rastvora u proizvodnji brizantnih eksploziva.

2) Radna mesta: na pakovanju i unutrašnjem transportu heksogena, pentrita i oktogena u proizvodnji brizantnih eksploziva.

3) Radna mesta: na pripremi, topljenju, nalivanju, namotavanju, presovanju, obradi na strugu, glodanju i bušenju u preradi brizantnih eksploziva.

4) Radna mesta: na površinskoj obradi i poliranju brizantnih eksploziva.

5) Radna mesta: na pripremi sirovina, izradi i sušenju u proizvodnji živinog fulminata i inicijalnih smeša.

6) Radna mesta: na pripremi sirovina i izradi pirotehničkih smeša.

7) Radna mesta: na sušenju i doziranju pentrita, predenju, oplašćivanju, ringo-vanju i pakovanju štapina.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

8) Radna mesta: na manipulaciji sirovina, obradi kiseline, sušenju, granulaciji, unutrašnjem transportu trinitrotoluola, pripremi i obradi rastvarača u proizvodnji trinitrotoluola.

9) Radna mesta: na usitnjavanju, transportu, manipulaciji, topljenju, izlivanju, kristalizaciji, nalivanju, hlađenju, zabušivanju, temperiranju i odmeravanju eksploziva u doradi trinitrotoluola.

10) Radna mesta: na izradi usporačkih smeša.

11) Radna mesta: na homogenizaciji na kolodrobu i drobilici, pripremi za patroniranje, punjenju levkova, ručnom i mašinskom patroniranju, pakovanju eksploziva, rukovanju postrojenjem i vozilom za ANFO eksploziv u proizvodnji privrednog eksploziva.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

12) Radna mesta: na pakovanju, markiranju, manipulaciji i unutrašnjem transportu gotovih proizvoda.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

12.2. Proizvodnja nitroceluloze

1) Radna mesta: na nitraciji, alkoholizaciji, centrifugiranju, merenju i pakovanju alkoholizovane nitroceluloze.

2) Radna mesta: na apsorpciji gasa i regeneraciji sulfonitrične smeše.

Stepen uvećanja: 12 meseci kao 15 meseci.

3) Radna mesta: na pripremanju i odmeravanju celuloze; na uskladištenju kiseline; na grebanju, nitraciji, kuvanju, stabilizaciji, mlevenju, centrifugiranju, mešanju, manipulaciji, pakovanju nealkoholisane nitroceluloze; na unutrašnjem transportu alkoholizovane i nealkoholizovane nitroceluloze.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

12.3. Proizvodnja baruta, nitroglicerina i jakih smeša

1) Radna mesta: na pripremi, homogenizaciji, manipulaciji sirovinama, gnjetanju, presovanju, sečenju, valjanju, separaciji, sušenju, površinskoj obradi, sejanju i pakovanju, rastresanju, odmeravanju nitroceluloze, dehidraciji, kuvanju, transportu proizvoda kesonima, pražnjenju kesona i sušenju u sušnicama u proizvodnji malodimnih baruta.

2) Radna mesta: na sušenju, površinskoj obradi, sejanju i pakovanju u crnih baruta.

3) Radna mesta: na nitraciji glicerina, pripremi, preradi kiseline, izradi, prevlačenju, valjanju, centrifugiranju, sejanju i pakovanju sferičnih baruta i jakih smeša.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

4) Radna mesta: na šaržiranju, dešaržiranju vakuum sušnice i rukovanju vakuum pumpom u proizvodnji malodimnih baruta.

5) Radna mesta: na apsorpciji, rektifikaciji i manipulaciji rastvaračima.

6) Radna mesta: na manipulaciji i uskladištenju gotovih proizvoda.

7) Radna mesta: na uzrnjavanju, prevlačenju, izradi laka, likvora, mokrom sejanju i valjanju vlažnog proizvoda u proizvodnji sferičnih baruta.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

12.4. Laboracija i delaboracija

1) Radna mesta: na zapreminskom aparatu, istresanju viška materijala i stavljanju pokrivke.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

2) Radna mesta: na pripremi, montaži i demontaži, podešavanju, međufaznoj kontroli pozicija, podsklopova, sklopova i gotovih proizvoda, ručnom i mašinskom radu sa otvorenom „B" materijom, skladištenju i manipulaciji „B" materijom.

3) Radna mesta: na montaži, merenjima i podešavanjima elektro elemenata, izradi i nanošenju hemijskih materijala, signiranju i farbanju, pakovanju, manipulaciji i unutrašnjem transportu gotovih proizvoda.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

12.5. Istraživanje, razvoj i unapređenje proizvodnje eksploziva, eksplozivnih i pirotehničkih smeša, baruta, eksplozivnih i pirotehničkih sredstava

Radna mesta: na poslovima razvoja i konstrukcije u proizvodnji, preradi i doradi inicijalnih i brizantnih eksploziva, baruta, nitroceluloze, eksplozivnih i pirotehničkih smeša, specijalnih materija i materijala i pirotehničkih sklopova i laboraciji bojevih sredstava.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

12.6. Kontrola kvaliteta

1) Radna mesta: strelac, pomoćnik strelca i kontrolor u kabinama za ispitivanje funkcije vatrenog oružja, tačnosti i preciznosti i tormentacije.

2) Radna mesta: rukovalac i pomoćnik na uništavanju bojevih materijala i sredstava.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

3) Radna mesta: nišandžija artiljerijskog oruđa, poslužilac, rukovalac gađanja, artiljerijski majstor, pirotehničar i sprovodnik kola na poligonu za ispitivanje oruđa.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

4) Radna mesta: prijemni radnik, električar, oružar, radnik na temperiranju i uzimanju proba na ispitivanjima eksplozivnih materija i bojevih sredstava na poligonu.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

12.7. Održavanje

Radna mesta: mašinbravar i regler na održavanju tehnološke opreme.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

12.8. Organizacija i koordinacija

1) Radna mesta: poslovođa i predradnik u proizvodnji, preradi i doradi eksploziva, crnih i malodimnih baruta i štapina.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: poslovođa i predradnik u proizvodnji i preradi nitroceluloze, nitroglicerina, sferičnih baruta i jakih smeša, presovanju brizantnih eksploziva, laboraciji pozicija, podsklopova i sklopova bojevih sredstava.

3) Radna mesta: tehnolog i pomoćnik na primeni i praćenju tehnološkog procesa u proizvodnji, preradi i doradi eksploziva, eksplozivnih i pirotehničkih smeša, baruta, nitroceluloze, jakih smeša, laboracijama bojevih i pirotehničkih sredstava.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

12.9. Proizvodnja specijalnih materijala i materija

1) Radna mesta: na esterifikaciji i destilaciji, pirolizi, hlorisanju i destilaciji, manipulaciji sirovinama i na pomoćnim poslovima u proizvodnji specijalnih materijala.

2) Radna mesta: u proizvodnji specijalnih materija.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

3) Radna mesta: na presovanju, ekstrudiranju, tabletiranju, ručnoj doradi, struganju, frezovanju i na bravarskim poslovima sa zahtevima tačnosti.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

4) Radna mesta: na očnoj i dimenzionoj kontroli, međufaznoj kontroli i preradi plastičnih masa; poslovođa na presama; tehnolog i pomoćnik tehnologa za planiranje i održavanje alata; majstor za probe i održavanje alata; regler; partivođa; regler na presama.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

12.10. Rad u podzemnim objektima

1) Radna mesta: na izradi, mehaničkoj obradi i doradi čaura, izradi olovnog jezgra, košuljice, olučenju, kompletiranju zrna, očnoj i dimenzionoj kontroli, induktivnom odgrevu, parafinisanju, ribanju strugotinom, letovanju, ispitivanju hermetičnosti, prosejavanju čaura i hemijsko – termičkoj obradi.

2) Radna mesta: na rukovanju i održavanju električnih uređaja, klimatizacije i hidro postrojenja.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

12.11. Vojnoremontni zavodi

Radno mesto: na peskarenju delova osnovnih tehničkih sredstava u kabini.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

12.12. Termička obrada

Radna mesta: na karboniranju u cijanidnim kupatilima; na termičkoj obradi delova u sonim pećima; na topljenju i nalivanju cevi olovom i sumporom.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

13. REČNA BRODOGRADNjA I BRODOREMONT

1) Radna mesta: brodofarbar; zavarivač.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: brodomonter; brodobravar.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

14. PROIZVODNjA STAKLA

Ručna izrada–

1) Radna mesta: nabirač i duvač.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

2) Radna mesta: na ručnoj pripremi i na ubacivanju staklarske mešavine u peć; polirac.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci

Mašinska proizvodnja

1) Radna mesta: mašinostaklar, pomoćnik mašinostaklara, mašinostaklar-regler i ubacivač staklarske mešavine u peć.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: mašinista na ravnom staklu, radnik na rezanju i odlamanju.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

15. SAOBRAĆAJ

15.1. Vazdušni saobraćaj

1) Radna mesta: profesionalni pilot i nastavnik motornog letenja i vazdušnog jedriličarstva, pod uslovom da ima najmanje 200 letova godišnje; nastavnik padobranstva, pod uslovom da ima najmanje 30 skokova godišnje.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 18 meseci.

2) Radna mesta: letač-radiotelegrafista, navigator, aviomehaničar i domaćin aviona pod uslovom da ima najmanje 200 letova godišnje.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

(Letom se smatra svako poletanje, let koji, bez sletanja, traje duže od pet časova računa se kao dva leta.)

3) Radno mesto: Vatrogasac u vatrogasnoj jedinici na aerodromu.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

15.2. Kontrola leta

Radna mesta: kontrolor leta, instruktor koordinator, šef smene i pomoćnik kontrole leta u terminalnoj, oblasnoj, aerodromskoj i prilaznoj kontroli leta.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

15.3. Rečni saobraćaj

Radna mesta: zapovednik broda, oficir palube, brodovođa unutrašnje plovidbe, mornar motorista, krmar, mašinista brodskih mašina i njegov pomoćnik, mornar, pod uslovom da su bili ukrcani najmanje šest meseci godišnje.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

15.4. Lučki transport

Radno mesto: fizički lučko-transportni radnik koji radi na pretovaru robe u lukama.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

15.5. Železnički saobraćaj

1) Radna mesta: mašinovođa elektro i dizel lokomotive.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

2) Radna mesta: manevrista i mašinovođa na manevri.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

3) Radna mesta: otpravnik vozova u stanicama I i II grupe; pomoćnik mašinovođe; rukovalac manevre; pregledač kola; dispečer na telekomandi; elektromehaničar i rukovalac na održavanju kontaktne mreže.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

15.6. Drumski saobraćaj

Radno mesto: vozač teretnog vozila od sedam i više tona nosivosti.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

15.7. Gradski, prigradski i međugradski saobraćaj

Radno mesto: vozač autobusa, trolejbusa i tramvaja

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

16. IZGRADNjA I ODRŽAVANjE DALEKOVODA I NADZEMNIH VODOVA

16.1. Izgradnja

1) Radno mesto: monter koji radi na visini na izgradnji dalekovoda.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: monter pomoćnih radova na izgradnji dalekovoda; monter na izgradnji nadzemnih vodova.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

16.2. Održavanje

Radno mesto: monter na održavanju nadzemnih elektroenergetskih objekata.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

17. GRAĐEVINARSTVO

1) Radna mesta: bušač, miner, palioc mina, utovarivač i njegov pomoćnik na probijanju tunela.

2) Radno mesto: makarista.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

18. GRAFIČKA INDUSTRIJA

Radna mesta: predradnik, radnik i pomoćni radnik u dubokoj i ravnoj štampi na štampanju novina, časopisa, novčanica, reprodukcija i ambalaže.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

19. KOŽARSKO-PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA

1) Radna mesta: na skidanju mesine i masti.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: na premazivanju kože i skidanju vune; na mašinskom pranju sitnih koža i koža za krzno; na kvašenju i luženju u buradima i poluburadima; na cepanju i ručnom obrađivanju golice; na kruponiranju golice i cepanika; na pripremi boja i hemikalija na galerijama; na neutralizaciji i nadoštavi kože; na bojenju i mašćenju kože; na otkrečavanju, nagrizanju, zakiseljavanju i štavljenju kože u buradima i poluburadima; na vakuum i pesting uređaju; na mašinskom špricanju; na istezanju kože.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

20. TEKSTILNA INDUSTRIJA

1) Radna mesta: na trganju i cepanju tekstilnih sirovina.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: perač vune; bojač svih vrsta tekstilnih materijala.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

21. GUMARSKA INDUSTRIJA

Izrada smeša (valjara)–

1) Radna mesta: na razmeravanju hemikalija i punila; na izradi smeša na dvovaljku; mešač smeša na mikseru, osim u komandnoj sobi; pratilac miksera na dvovaljku.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: na punjenju bunkera crnim punilom; čistač; radnik na ručnom transportu materijala.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

Izrada poluproizvoda i gotovih proizvoda–

1) Radna mesta: na predgrevanju na dvovaljku; radnik na špricki; na premazivanju protektora, gumiranih obručeva, brekera i konfekcioniranih pneumatika; na lepljenju i presovanju gumene obuće; na izradi premaza, lepkova i lakova.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

2) Radna mesta: na peskarenju metalnih delova u kabini.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

22. FARMACEUTSKA INDUSTRIJA

1) Radna mesta: proizvođač suve suspenzije, punjač ampula i razmerač u sterilnom bloku.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: proizvođač hormona, antibiotika i enzima; proizvođač na ekstrakciji i fermentaciji.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

23. PROIZVODNjA ELEKTRIČNE ENERGIJE (TERMOELEKTRANE I TERMOELEKTRANE – TOPLANE)

1) Radna mesta: rukovalac drobilicom i unutrašnjim transportom uglja; rukovalac bager stanicom i njegov pomoćnik; buldožerista.

2) Radna mesta: rukovalac bloka i njegov pomoćnik; rukovalac elektro postrojenjem i

dežurni električar bloka; mašinista turbinskog i kotlovskog postrojenja; pomoćni radnik u kotlarnici; vatrogasac u vatrogasnoj jedinici.

3) Radna mesta: mehaničar – bravar i zavarivač na održavanju kotlovskog postrojenja, mehaničar – bravar na održavanju bager stanice i transportnih traka.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

4) Radna mesta: u tehnološkom procesu odsumporavanja.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

24. PROIZVODNjA AKUMULATORA

24.1. Proizvodnja olovnih akumulatora

Radna mesta: na mlevenju i mešanju olovnog oksida; na mehaničkoj i hemijskoj obradi namazanih ploča.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

24.2. Proizvodnja nikl-kadmijumskih alkalnih akumulatora

Radna mesta: u proizvodnji i obradi negativne kadmijumske mase i pozitivne niklene mase; na mehaničkoj obradi elektroda.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

25. INDUSTRIJA MESA

Radno mesto: na preradi životinjskih leševa i otpadaka životinjskog porekla prve i druge kategorije.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

26. INDUSTRIJA KABLOVA

Fabrika energetskih kablova (EK-papir)

1) Radna mesta: rukovalac na pripremi i impregnaciji kablova i repromaterijala; na izradi PVC, PE i olovnog plašta; na armiranju kablova.

2) Radno mesto: lakirer lak žice.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

27. RAD NA NISKIM TEMPERATURAMA

Radna mesta: viljuškarista i fizički radnik u tunelima i komorama hladnjača.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

28. RAD POD VODOM

Radno mesto: ronilac.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 18 meseci.

29. INDUSTRIJA VISKOZNIH PROIZVODA I CELULOZE

1) Radna mesta: na predenju, sečenju i doradi cel- vlakna (mokri deo).

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

2) Radna mesta: predioničar viskozne svile (Reyon); na šaržiranju barata za vaganje; na ksantogenaciji sa rastvaranjem.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

3) Radna mesta: brigadir kolone; rukovalac procesa predenja; raznosač kiselog otpada; na kontroli curenja mašina i čišćenju soli; na tehnološkoj pripremi sistema viskoze; pomoćni radnik u kiselom kupatilu i doradi otpada; predioničar korda; električar na održavanju „SPIN" motora.

4) Radna mesta: gumar, plastičar, izolater, farbar i varilac na kiselootpornoj izolaciji, osim u radionici; zidar; šamoter; kanalizator; sekač motornom testerom.

5) Radna mesta: rukovalac mašinom za lakiranje i njegov pomoćnik; rukovalac pripreme laka.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

Brisan je Odeljak 30. PROIZVODNjA KUDELjE *(vidi član 1. Pravilnika - 50/2012-54)*

31. PROIZVODNjA HLORA I LUŽINE

1) Radna mesta: rukovalac (operator) na ćelijama; pomoćni radnik u elektrolizi; primalac elektrolita.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: rukovalac, proizvođač i pomoćni radnik u proizvodnji tečnog hlora, sintezi hlorovodonične kiseline i proizvodnja hipohlorita; farbar, bravar, električar, varilac PVC i njegov predradnik i pomoćni radnik u smenskom održavanje ćelija u procesu elektrolize.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

3) Radna mesta: punilac hlora u proizvodnji tečnog hlora i bravar i zavarivač na održavanju tehnološke opreme u punionici hlora.

32. KOMUNALNA DELATNOST

32.1. Profesionalni vatrogasci u vatrogasnim jedinicama

Radno mesto: profesionalni vatrogasac na operativnim dužnostima u vatrogasnim jedinicama koje osnivaju skupštine opština.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

32.2. Vodovod

Radna mesta: pomoćni radnik na utiskivanju drenova i regeneraciji reni bunara; vodoinstalater, bravar i zavarivač na održavanju vodovodne mreže ukupne dužine preko 1000 kilometara.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

32.3. Kanalizacija

Radna mesta: na čišćenju septičkih jama; na održavanju kanalizacione mreže (zatvoreni sistem).

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

32.4. Dimničarske usluge

Radno mesto: dimničar

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

32.5. Pogrebne usluge

Radno mesto: spremač umrlih

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

32.6. Gradske toplane – elektrane

Služba hitne intervencije

Radna mesta: monter, zavarivač, pomoćni radnik, zidar šamoter i njegov pomoćnik u okviru posebno organizovane Službe za hitne intervencije.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

33. ZDRAVSTVENE USTANOVE

33.1. Radiologija

Radna mesta: lekar specijalista – radioterapeut, radiološki tehničar u radioterapiji, radioterapeutski i radiološki fizičar na pripremanju i primenjivanju zatvorenih gamaemitera; odgovorno lice za zaštitu od jonizujućeg zračenja.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

33.2. Hitna medicinska pomoć

1) Radno mesto: lekar koji pruža hitnu medicinsku pomoć na mestu događaja i u toku transporta.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

2) Radna mesta: medicinski tehničar i viši medicinski tehničar koji pomaže pri pružanju ili sam pruža određenu hitnu medicinsku pomoć na mestu događaja i u toku transporta; vozač sanitetskog vozila.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

34. PROIZVODNjA VAGONA

Radno mesto: kovač – gibnjar.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

Radno mesto: farbar šinskih vozila.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

35. MONTAŽA TEHNOLOŠKE OPREME U TERMOENERGETICI I HEMIJSKOJ INDUSTRIJI

Radna mesta: monter i zavarivač na montaži tehnološke opreme u termoenergetici i hemijskoj industriji u preduzećima čija je to osnovna delatnost.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 14 meseci.

36. UMETNIČKA DELATNOST

1) Radno mesto: baletski igrač.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 18 meseci.

2) Radna mesta: operski pevač – solista nosilac glavnih uloga; igrač narodnih igara u stalnom radnom odnosu u profesionalnim ansamblima narodnih igara koji ima u proseku najmanje 50 nastupa godišnje.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

37. NUKLEARNA POSTROJENjA I LABORATORIJE (INN „VINČA")

1) Radna mesta na naučnoistraživačkim, tehničkim i pomoćnim poslovima: načelnik – direktor, pomoćnik direktora, rukovodilac Grupe, naučni savetnik, viši naučni saradnik, naučni saradni, istraživač saradnik, istraživač pripravnik, stručni saradnik, istraživač, samostalni stručn saradnik, tehnički saradnik (viši, samostalni, mlađi), laboratorijski majstor, viši laboratorijski majstor, perač laboratorijskog posuđa, pomoćni radnik, higijeničar, rukovodilac Odeljenja, šef Službe održavanja mašinske opreme, šef Službe elektroopreme, šef Službe instrumentacije, šef pogona reaktora, inžinjer za sigurnost, tehničar reaktora, operator vrućih komora, vodeći tehničar (instrumentacije, mašinske opreme, elektroopreme) fizičar reaktora, operator i pomoćnik operatora, elektromehaničar pogona, kada u Laboratoriji za radioizotope (070) vrše poslove istraživanja i proizvodnje

radiofarmaceutike i primene zatvorenih izvora u terapiji i industriji, kada u Laboratoriji za zaštitu od zračenja i zaštitu životne sredine (100) vrše poslove radijacione sigurnosti i zaštite, dozimetrije zračenja, metrologije dozimetrijskih veličina i baždarenja merila, procese i operacije za obradu, dolidifikaciju i odlaganje radioaktivnih otpadnih materija i dekontaminacije opreme, uklanjanje negativnih poslodica kontaminacije u akcidentnim i drugim vanrednim uslovima i kada u Laboratoriji za nuklearnu tehnologiju i istraživanja (150 i 180) vrše istraživanja i poslove pogona i dekomisije na nuklearnom reaktoru.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 15 meseci.

38. RAD NA VISINI

Radno mesto: visinski radnik na alpinističkom užetu.

Stepen uvećanja: 12 meseci računa se kao 16 meseci.

1. RUDNICI

1.1. Jamska eksploatacija

1.1.1. Rudnici uglja

1.1.2. Rudnici obojenih metala i nemetala

1.1.3. Ostali rudnici

1.2. Površinska eksploatacija

1.2.1. Rudnici bakra

1.2.2. Rudnici boksita

1.2.3. Rudnici lignita

1.2.4. Prerada lignita

Sušara

Energetika i hemija

Proizvodnja i investiciono održavanje opreme u rudnicima lignita i preradi lignita

1.2.5. Rudnici i prerada kvarca

Drobljenje rude

Bela meljava

Crna meljava

1.2.6. Rudnici i industrija azbesta

Drobljenje rude

Održavanje i transport

Pakovanje gotovih proizvoda, sušara i sito

Prerada azbestnog vlakna u predivo

Priprema i izrada azbestnog platna i traka

Proizvodnja frikcionog materijala

Priprema i izrada azbestnih zaptivača

1.2.7. Ostali rudnici

1.2.8. Proizvodnja kreča i kamena

1.2.9. Proizvodnja kamenog uglja

2. GEOLOŠKA I RUDARSKA ISTRAŽIVANjA

3. CRNA METALURGIJA – ŽELEZARE

3.1. Aglomeracija

3.2. Visoke peći

3.3. Konvertorska čeličana

3.4. Organizacija proizvodnje i održavanje tehnološke opreme

3.5. Topla valjaonica

3.6. Pocinkovaonice

3.7. Energetika

3.8. Vatrogasna jedinica

4. OBOJENA METALURGIJA

4.1. Aglomeracija

4.2. Drobljenje rude

4.3. Flotacija olova i cinka

4.4. Proizvodnja bakra

4.5. Proizvodnja olova

Pržionica olovnih koncentrata

Proizvodnja sirovog olova

Filtracija procesno-tehnoloških ventilacionih gasova

Rafinacija olova

4.6. Proizvodnja minijuma

4.7. Proizvodnja cinka i kadmijuma

4.8. Proizvodnja magnezijuma

5. LIVNICE

6. KOVAČNICE

7. PROIZVODNjA VATROSTALNOG MATERIJALA

8. VATROSTALNO ZIDANjE

9. PROIZVODNjA I PRERADA NAFTE I PROIZVODNjA TEČNOG NAFTNOG GASA

9.1. Proizvodnja nafte

9.2. Prerada nafte

9.3. Proizvodnja tečnog naftnog gasa

10. ŠUMARSTVO

11. HEMIJSKA INDUSTRIJA

11.1. Proizvodnja veštačkih đubriva

11.2. Proizvodnja sumporne kiseline

11.3. Proizvodnja fosforne kiseline

11.4. Proizvodnja azotne kiseline

11.6. Proizvodnja magnezijum i cink sulfata

11.9. Proizvodnja flotacionih sredstava

11.11. Proizvodnja tripolifosfata

11.12. Proizvodnja sredstava za zaštitu bilja

11.13. Proizvodnja polukondenzacionih smola i lateksa

Proizvodnja polukondenzacionih smola

Proizvodnja lateksa

Održavanje tehnološke opreme

11.14.Proizvodnja boja i lakova

Radna mesta: Na pripremi SO2 i SO3.

11.17. Proizvodnja petrohemijskih proizvoda

1.2. Skladištenje:

1.3. Održavanje:

1.4. Kontrola proizvoda:

1.5. Vatrogasna jedinica

12. NAMENSKA PROIZVODNjA EKSPLOZIVA I EKSPLOZIVNIH MATERIJA

12.1. Proizvodnja, prerada i dorada eksploziva, eksplozivnih i pirotehničkih smeša

12.2. Proizvodnja nitroceluloze

12.3. Proizvodnja baruta, nitroglicerina i jakih smeša

12.4. Laboracija i delaboracija

12.5. Istraživanje, razvoj i unapređenje proizvodnje eksploziva, eksplozivnih i pirotehničkih smeša, baruta, eksplozivnih i pirotehničkih sredstava

12.6. Kontrola kvaliteta

12.7. Održavanje

12.8. Organizacija i koordinacija

12.9. Proizvodnja specijalnih materijala i materija

12.10. Rad u podzemnim objektima

12.11. Vojnoremontni zavodi

12.12. Termička obrada

13. REČNA BRODOGRADNjA I BRODOREMONT

14. PROIZVODNjA STAKLA

Ručna izrada

Mašinska proizvodnja

15. SAOBRAĆAJ

15.1. Vazdušni saobraćaj

15.2. Kontrola leta

15.3. Rečni saobraćaj

15.4. Lučki transport

15.5. Železnički saobraćaj

15.6. Drumski saobraćaj

15.7. Gradski, prigradski i međugradski saobraćaj

16. IZGRADNjA I ODRŽAVANjE DALEKOVODA I NADZEMNIH VODOVA

16.1. Izgradnja

16.2. Održavanje

17. GRAĐEVINARSTVO

18. GRAFIČKA INDUSTRIJA

19. KOŽARSKO-PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA

20. TEKSTILNA INDUSTRIJA

21. GUMARSKA INDUSTRIJA

Izrada smeša (valjara)

Izrada poluproizvoda i gotovih proizvoda

22. FARMACEUTSKA INDUSTRIJA

23. PROIZVODNjA ELEKTRIČNE ENERGIJE (TERMOELEKTRANE I TERMOELEKTRANE – TOPLANE)

24. PROIZVODNjA AKUMULATORA

24.1. Proizvodnja olovnih akumulatora

24.2. Proizvodnja nikl-kadmijumskih alkalnih akumulatora

25. INDUSTRIJA MESA

26. INDUSTRIJA KABLOVA

Fabrika energetskih kablova (EK-papir)

27. RAD NA NISKIM TEMPERATURAMA

28. RAD POD VODOM

29. INDUSTRIJA VISKOZNIH PROIZVODA I CELULOZE

31. PROIZVODNjA HLORA I LUŽINE

32. KOMUNALNA DELATNOST

32.1. Profesionalni vatrogasci u vatrogasnim jedinicama

32.2. Vodovod

32.3. Kanalizacija

32.4. Dimničarske usluge

32.5. Pogrebne usluge

32.6. Gradske toplane – elektrane

33. ZDRAVSTVENE USTANOVE

33.1. Radiologija

33.2. Hitna medicinska pomoć

34. PROIZVODNjA VAGONA

35. MONTAŽA TEHNOLOŠKE OPREME U TERMOENERGETICI I HEMIJSKOJ INDUSTRIJI

36. UMETNIČKA DELATNOST

37. NUKLEARNA POSTROJENjA I LABORATORIJE (INN „VINČA")

38. RAD NA VISINI

DEO DRUGI

Član 3.

Postupak za utvrđivanje radnih mesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem i stepena uvećanja staža, koja nisu utvrđena ovim pravilnikom, pokreće fond.

Postupak iz stava 1. ovog člana može se pokrenuti i na zahtev poslodavca (preduzeće, preduzetnik i druga pravna lica).

Pri pokretanju postupka iz st. 1. i 2. ovog člana, prilaže se stručna dokumentacija izrađena u skladu sa Metodologijom.

Stručnu dokumentaciju iz stava 3. ovog člana izrađuje organizacija registrovana za obavljanje delatnosti iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 4.

Utvrđivanje radnih mesta iz člana 3. ovog pravilnika vrši se po prethodnom ispitivanju ispunjenosti uslova iz člana 53. Zakona na osnovu stručne dokumentacije iz člana 3. st 3. i 4. ovog pravilnika.

Član 5.

Dokumentaciju odnosno zahtev iz člana 3. ovog pravilnika, razmatra Komisija za utvrđivanje i reviziju radnih mesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem (u daljem tekstu: Komisija), koju obrazuje fond.

Komisija utvrđuje, na osnovu priložene stručne dokumentacije, neposrednog uvida i drugih činjenica i okolnosti, ispunjenost uslova iz člana 53. Zakona.

Član 6.

Nakon razmatranja dokumentacije, odnosno zahteva i ocene ispunjenosti uslova u skladu sa članom 5. ovog pravilnika, Komisija dostavlja fondu mišljenje o potrebi utvrđivanja novih radnih mesta sa stepenom uvećanja staža osiguranja.

Mišljenje iz stava 1. ovog člana fond dostavlja podnosiocu zahteva.

DEO TREĆI

Revizija radnih mesta i stepena uvećanja staža

Član 7.

Postupak revizije radnih mesta iz člana 2. ovog pravilnika pokreće fond na osnovu godišnjeg plana i programa revizije.

Godišnji plan i program revizije sadrži nazive radnih mesta, rokove i uslove izrade stručne dokumentacije, kao i druge elemente za njeno sprovođenje.

Godišnji plan i program revizije se donosi na osnovu promena uslova rada koji su rezultat novih tehničko-tehnoloških procesa, razvoja i organizacije proizvodnog procesa, unapređenja zaštite na radu i drugih parametara od uticaja na težinu, štetnost i opasnost po zdravlje.

Zahtev za pokretanje postupka iz stava 1. ovog člana, može podneti i poslodavac.

Član 8.

Postupak revizije sprovodi Komisija na način predviđen ovim pravilnikom za utvrđivanje radnih mesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem.

Po sprovedom postupku revizije Komisija dostavlja fondu mišljenje o potrebi izmene radnih mesta i stepena uvećanja staža osiguranja iz člana 2. ovog pravilnika.

Utvrđivanje radnih mesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem kod poslodavca

Član 9.

Utvrđivanje radnih mesta iz člana 2. ovog pravilnika kod poslodavca vrši se na njegov zahtev.

Izuzetno od odredbe iz stava 1. ovog člana, postupak za utvrđivanje radnih mesta iz člana 2. ovog pravilnika kod poslodavca može pokrenuti fond, po službenoj dužnosti ili na inicijativu sindikata.

Utvrđivanje radnih mesta iz stava 1. ovog člana vrši Komisija za utvrđivanje radnih mesta kod poslodavca na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem (u daljem tekstu: Komisija za utvrđivanje radnih mesta kod poslodavca) zapisnikom.

Komisiju za utvrđivanje radnih mesta kod poslodavca obrazuje fond.

Komisija za utvrđivanje radnih mesta kod poslodavca ima tri člana, i to: jedan predstavnik fonda, jedan predstavnik poslodavca i jedan predstavnik stručne organizacije iz člana 3. stav 4. ovog pravilnika.

Član 10.

Na zapisnik iz člana 9. stav 3. ovog pravilnika fond i poslodavac mogu dati primedbe direktoru fonda u roku od 15 dana od dana njegovog sačinjavanja.

Član 11.

Zahtev iz člana 9. stav 1. ovog pravilnika podnosi i poslodavac kod kojeg postoje radna mesta iz člana 2. ovog pravilnika i to u roku od 60 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 12.

Poslodavac kod koga su utvrđena radna mesta iz člana 2. ovog pravilnika i koji u toku godine, izvrši tehničke, tehnološke, organizacione i druge promene koje mogu uticati na utvrđivanje radnih mesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem kod njega, dužan je da o tim promenama odmah obavesti fond, a najkasnije do kraja tekuće godine.

Član 13.

Radi izrade stručne dokumentacije iz člana 3. stav 4. ovog pravilnika, revizije i utvrđivanja radnih mesta kod poslodavca u skladu sa čl. 9, 11. i 12. ovog pravilnika poslodavac je dužan da fondu, odnosno stručnim organizacijama omogući uvid u dokumentaciju koja se odnosi na radna mesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, kao i obavljanje potrebnih istraživanja, propisanih Metodologijom.

Član 14.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o utvrđivanju radnih mesta, odnosno poslova na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem i o postupku i načinu za njihovo utvrđivanje („Službeni list Savezne Republike Jugoslavije”, br. 20/97, 48/97, 15/98, 34/98, 47/99, 48/99, 72/99, 7/2000, 17/2000, 26/2000, 48/2000, 22/2001, 51/2001, 15/2002, 32/2002, 64/2002 i 69/2002).

Član 15.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

METODOLOGIJA

METODOLOGIJA ZA IZRADU STRUČNE DOKUMENTACIJE ZA UTVRĐIVANJE I REVIZIJU RADNIH MESTA NA KOJIMA SE STAŽ OSIGURANJA RAČUNA SA UVEĆANIM TRAJANJEM

Stručna dokumentacija za utvrđivanje i reviziju radnih mesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem sadrži:

A. PODATKE O RADNOM MESTU, TEHNOLOŠKOM PROCESU, ŠTETNOSTIMA, OPASNOSTIMA, NAPORIMA I ZAŠTITNIM MERAMA

1. Podaci o radnom mestu

(daju se na osnovu normativnih akata i evidencija poslodavca)

1) Naziv;

2) Uslovi za zasnivanje radnog odnosa i posebni uslovi u pogledu zdravstvenog stanja za radna mesta sa posebnim uslovima rada;

3) Broj raspoređenih radnika;

4) Radno vreme: puno, nepuno, skraćeno, kraće ili duže od punog radnog vremena, raspored u okviru ukupnog godišnjeg radnog vremena: dnevno, nedeljno, u smenama (broj i trajanje), u turnusu (sa trajanjem), sa trajanjem dnevnog, nedeljnog i godišnjeg odmora;

5) Da li je utvrđeno kao radno mesto sa posebnim uslovima rada i obaveznost kontrole zdravstvenog stanja (navesti broj, vreme i vrstu izvršenih prethodnih i periodičnih pregleda);

2. Tehnološki proces

1) Opis tehnološkog procesa, naziv proizvoda, pruženih usluga, mišljenje o primenjenom tehnološkom procesu (savremen ili zastareo) u odnosu na tehnološka rešenja u proizvodnji iste vrste proizvoda ili pruženih usluga u zemlji i, po mogućstvu, u inostranstvu.

2) Opis dela tehnološkog procesa na određenom radnom mestu i naziv proizvoda ili pruženih usluga;

3) Predmet rada (sirovine i drugi materijali) sa svim fizičko-hemijskim osobinama i sredstva za rad (postrojenja, mašine, alati i dr.);

4) Opis radnog mesta i operacija koje se na njemu obavljaju (prenos sirovina, upravljanje mašinom, kontrola funkcionisanja postrojenja i dr.);

3. Aktivnosti radnika na radnom mestu

1) Telesne aktivnosti po tehnološkom redosledu sa trajanjem svake aktivnosti u radnoj operaciji (kod podizanja i nošenja tereta dati podatak o težini pojedinačnog tereta i načinu njegovog prenosa – ručno, uz učešće drugog radnika i upotrebom transportnog sredstva – i ukupnoj prosečnoj količini tereta u toku punog radnog vremena ili dužeg perioda, ako se prenos tereta ne obavlja svakodnevno). Opisati položaj tela pri svakoj aktivnosti u obavljanju posla po tehnološkom redosledu i dati podatak o trajanju rada u takvom položaju;

2) Dinamika aktivnosti (opisati brzinu i ritam rada uslovljene tehničko tehnološkim rešenjima, broj i kvalitet pauza u toku rada);

3) Psihomotorne aktivnosti (navesti broj malih i krupnih pokreta na čas i procenat vremena aktivne manipulacije u toku radnog vremena);

4) Psihosenzorne aktivnosti (navesti broj elemenata koji se istovremeno prate i procenat vremena koncentrisanog praćenja u toku radnog vremena);

5) Monotonija radne aktivnosti (navesti broj radnih operacija koje radnik obavlja, trajanje i učestalost ponavljanja operacija, odnosno grupe operacija);

6) Emocionalno opterećenje (navesti stresne situacije, stepen rizika i odgovornosti u toku rada);

7) Mentalne aktivnosti (navesti broj i složenost informacija koje se primaju u toku rada, složenost odluka koje na osnovu njih treba doneti i moguće posledice pogrešno donetih odluka);

Pored aktivnosti navedenih u tač. 1. do 7. opisati i specifičnost posla i organizacije takvog rada koja otežava ostvarivanje normalnih socijalnih potreba i navesti trajanje tih okolnosti u toku godine (duže odsustvovanje iz mesta prebivališta, duži boravak sa manjim brojem lica u istom ambijentu, rad sa posebnim kategorijama ljudi i sl).

4. Napori na radnom mestu

Fizički i psihofiziološki.

Za svaku utvrđenu vrstu napora dati trajanje u toku radnog vremena i procenu njegovog inteziteta i to:

– za fizički napor navesti elemente fizičkog opterećenja i težinu rada po kategorijama (bez fizičkog napora, mali napor, srednji napor, težak rad – uvećan fizički napor i naročito težak fizički rad) i

– za psihofiziološki napor navesti njegove elemente i stepen izraženosti sa procenom ukupnog psihofiziološkog napora (napor je zanemerljiv – bez napora, mali napor, prosečan, povećan i izrazito povećan).

5. Štetnosti i opasnosti na radnom mestu

Štetnosti i opasnosti kojima je radnik izložen na svom radnom mestu utvrđuju se po vrsti, odnosno intezitetu.

a) Štetnosti

1) Hemijske (hemijske supstance koje se emituju u radnu sredinu u obliku prašine, pare, dima ili aerosoli);

2) Fizičke (emisija u radnu sredinu štetnih zračenja, buke i vibracija koje se prenose na radnika, rad u nepovoljnim klimatskim uslovima, vlazi, na otvorenom prostoru i dr);

3) Biološke (paraziti, gljive, virusi, bakterije i druge štetnosti organskog porekla).

Za svaku utvrđenu vrstu štetnost navesti njen izvor i dati podatke o:

– mikroklimi u letnjem i zimskom periodu i osvetljenju na radnom mestu i

– intezitetu i vremenu izloženosti radnika štetnosti u toku punog radnog vremena, najvećem izmerenom intezitetu štetnosti, kao i o maksimalno dozvoljenim koncentracijama tih štetnosti po domaćim standardima.

b) Opasnosti

Od električne energije, požara, eksplozije i dr.

Za svaku utvrđenu opasnost dati vreme izloženosti i intenzitet u toku rada.

6. Zaštitne mere na radnom mestu

1) Dati prikaz propisanih (opštih i posebnih) mera zaštite na radu na radnom mestu i prikaz

primenjenih mera sa ocenom.

2) Dati mišljenje o mogućem tehničko-tehnološkom osavremenjivanju procesa rada i zaštitnim merama kojima bi se utvrđene štetnosti, opasnosti i napori otklonili ili smanjio njihov uticaj.

B. PODATKE O POSLEDICAMA NA ZDRAVSTVENO STANjE I RADNU SPOSOBNOST RADNIKA

Navesti, u uzročno-posledičnom odnosu, sve vrste oboljenja i oštećenja koje izazivaju utvrđene štetnosti, opasnosti i napori, ili više njih istovremeno, na zdravstveno stanje i radnu sposobnost radnika, i to:

1) Hronična oboljenja radnika na radnim mestima

Analiza oboljevanja prema godinama života i navršenom stažu radnika na tim radnim mestima. Podatke o bolestima prikazati prema Međunarodnoj klasifikaciji bolesti.

2) Profesionalne bolesti

Vrstu profesionalne bolesti (jedna ili više) i broj obolelih radnika na tim radnim mestima prema podacima nadležne institucije.

3) Povrede na radu (nastale isključivo na radnom mestu)

Prema godinama života, navršenom stažu radnika na tom radnom mestu, uzroku, vrsti i težini povrede. Podatke o povredama na radu prikazati u odnosu na statističke podatke o povredama na radu radnika iz iste delatnosti u republici.

Podaci o hroničnim obolenjima, profesionalnim bolestima i povredama na radu analiziraju se za poslednji petogodišnji period.

4) Invalidnost

Broj radnika kod kojih je, na tim radnim mestima, organ veštačenja fonda utvrdio potpuni gubitak radne sposobnosti, prema starosnoj strukturi, uzroku nastanka i dužini navršenog staža.

Utvrditi stopu invalidnosti na tom radnom mestu, po sledećoj formuli:

$$STI = (IP : BZ) \text{ h } 1000$$

(STI – stopa invalidnosti; IP – broj ostvarenih invalidskih penzija u toku kalendarske godine; BZ – prosečan broj zaposlenih u toku kalendarske godine)

Stopa invalidnosti se utvrđuje za poslednji desetogodišnji period tako što se ukupan broj ostvarenih invalidskih penzija radnika raspoređenih na to radno mesto podeli ukupnim brojem zaposlenih radnika kod poslodavca (za svaku godinu iz desetogodišnjeg perioda uzima se prosečan broj zaposlenih radnika).

Stopa invalidnosti statistički se prikazuje u odnosu na prosečnu republičku stopu invalidnosti.

Podaci iz dela A. i B. ove metodologije moraju obuhvatiti više od polovine ukupnog broja poslodavaca u delatnosti koja se obrađuje.

Za radna mesta na kojima je obavljanje profesionalne delatnosti ograničeno navršenjem određenih godina života ili na kojima zbog prirode i težine posla, fiziološke funkcije opadaju u toj meri da onemogućavaju njeno dalje uspešno obavljanje navesti:

1) vrstu profesionalne delatnosti i naziv radnog mesta;

2) opis, prirodu i težinu posla, kao i fizičke i psihofiziološke napore;

3) fiziološke funkcije koje opadaju nakon određenih godina života, a odlučujuće su za uspešno obavljanje te profesionalne delatnosti;

V. MIŠLjENjE O UTICAJU TEŽINE RADA, OPASNOSTI I ŠTETNOSTI NA ZDRAVLjE RADNIKA

Na osnovu analize podataka iz dela A. i B. ove metodologije dati obrazloženo mišljenje da li i u kojoj meri postoji uzročno-posledična povezanost (vremenska i prostorna) rada na određenom radnom mestu na zdravlje i radnu sposobnost radnika.

Pri tome navesti presudne elemente i parametre na osnovu kojih se rad na takvim radnim mestima smatra naročito teškim, opasanim i štetnim za zdravlje i pored primene svih (opštih i posebnih) zaštitnih mera ili da se, nakon navršenja određenih godina života, profesionalna delatnost ne može uspešno obavljati jer fiziološke funkcije opadaju u toj meri da onemogućavaju njeno dalje obavljanje.

Polazeći od pomenutih elemenata i parametara dati mišljenje o stepenu uvećanja staža osiguranja za svako radno mesto.

1. Podaci o radnom mestu

2. Tehnološki proces

3. Aktivnosti radnika na radnom mestu

4. Napori na radnom mestu

Fizički i psihofiziološki.

5. Štetnosti i opasnosti na radnom mestu

a) Štetnosti

b) Opasnosti

6. Zaštitne mere na radnom mestu

B. PODATKE O POSLEDICAMA NA ZDRAVSTVENO STANjE I RADNU SPOSOBNOST RADNIKA

V. MIŠLjENjE O UTICAJU TEŽINE RADA, OPASNOSTI I ŠTETNOSTI NA ZDRAVLjE RADNIKA